

Forfatter: Goldschmidt, M. A.

Titel: Udrag fra Arvingen

Citation: Goldschmidt, M. A.: "Arvingen", i Goldschmidt, M. A.: *Arvingen*, udg. af Johnny Kondrup , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1988, s. 134. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-goldschmidt01-shoot-idm140700592834272/facsimile.pdf> (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: Arvingen

*Donna m'apparve
Vestita di color di fiamma viva.*

Rom svarer ikke til nogen Forventning; den skuffer alle og overtræffer alle. Naar man kommer fra Øvre-Italien, især fra Venedig, kan man iske lade være uvilkaarlig at vente, at man i en betømt italiensk By skal see Marmorpaladser, Sølehaller, Arcader, og man trykkes ved at see en By som andre Byer, noget mere alvorlig og trist og tildels fattigere end de, man kjender. Men naar man har Anledning til at gaae ind i de mørke Bygninger, udvide de sig under Ens Trin, blive lysc, mægtige, pragtfulde. Alting voxer, saasnart man begynder at maale det, voxer baade i Betydning, i Rum og i Tid, og hvad der henstaaer brudt og dødt og ikke har nogen Fremtid, drager Sindet med til en stedse dybere og dybere Fortid.

Man voxer selv. Staden, dens Udseende, Alvor, Stilhed, Historie og de mangfoldige aandige Interesser, der vækkes, virke som et Forstørrelsespæl; man kan ikke være bevæget af alle disse betydelige Anliggender uden at føle sig løftet og udvidet af dem, og de Mennesker, man møder, dele dette Privilegium med En, synes i Rom Mere, end de vilde være andenseds.

Rom tilbyder – ikke i hverdagshg, men i aandig Forstand – det Samme som alle andre Stæder tilsammen. Den er ikke som Paris, Wien o.s.v. en Hovedstad i et Rige, men en Verdenstad, vor eneste Verdenstad; thi den er Centrum ikke blot for den katholske Verden og for hele den virkelig dannede Verden, der troer paa Videnskab og Kunst, men for en historisk Verden, og paa samme Tid smiler den som et Barn i uforlignelig Naturskønhed, forener som ingen anden Stad det Dødes Høimdelighed med Livets evige Ungdom og Ynde.

Endelig, hvad de daglige Beskjæftigelser og Adspredelser angaaer, kan man vælge mellem det stille beskuende Liv og Selskabslivet eller med Lethed have begge Dele.

I Rom er der endnu virkeligt Salonliv; her ere alle Betingelser tilstede for det. En stor Mængde Fremmede fra alle Lande, tildels bety-